

7-2-2025

Aanvullend onderzoek beschermde soorten

Doctor Moonsweg 5, Beers

BNLadvies
Landschapsarchitectuur en ecologisch advies

Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en foerageergebied (essentieel leefgebied) van de das (Meles meles)

Colofon:

Opgesteld door:	BNL advies Telefoonstraat 2 5428 GJ Venhorst T: 5.1.2e E: info@bnladvies.nl W: www.bnladvies.nl
Projectlocatie:	Doctor Moonsweg 5 5437 BG Beers
Status:	definitief
Projectnummmmer:	24170.NOZ
Datum Veldbezoek:	20-12-2024
Datum Rapportage:	07-02-2025
Auteur:	5.1.2e
Veldwerk:	5.1.2e 5.1.2e
Collegiale toets:	5.1.2e

© copyright BNL advies 2025

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. BNL advies kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Inhoud

Colofon:	1
1. Inleiding	3
2. Wettelijk kader	4
2.1 Omgevingswet	4
2.1.1 Gebiedsbescherming.....	4
2.1.2 Soortenbescherming	5
2.2 Ontheffing.....	7
2.3 Natuurnetwerk Nederland	8
3. Omschrijving plangebied en Voorgenomen ontwikkeling	9
3.1 Algemeen.....	9
3.2 Voorgenomen ontwikkeling.....	9
4. Methode	10
4.1 Das	10
5. Veldonderzoek en effectanalyse	11
5.1 Resultaten en conclusies veldonderzoek	11
6. Gebiedsfunctie, effectanalyse en maatregelen	13
6.1 Das	13
6.2 Overige soorten	13
6.3 Zorgplicht	13
7. Conclusie	15
Bijlage 1: Landschapsplan t.b.v. de das.....	16

1. Inleiding

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is de indiening van een zienswijze van de Dassenwerkgroep Brabant, naar aanleiding van het bestemmingsplan voor de Doctor Moonsweg 5 te Beers. Tevens is er een Quickscan flora en fauna uitgevoerd, waarbij sporen van dassen zijn aangetroffen.

Geplande werkzaamheden

Het te ontwikkelen plangebied bestaat uit een akker welke opgedeeld gaat worden in verschillende proefvelden met daarop semi-permanente bebouwingen.

Resultaat QuickScan

Op 20 december 2024 is door BNL-Advies een QuickScan flora en fauna uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat het plangebied mogelijk onderdeel is van de functionele leefomgeving van de das.

Doel

De doelstelling voor het aanvullend onderzoek is geformuleerd in onderstaande onderzoeksvragen:

1. Maken soorten gebruik van het plangebied?
2. Welke functie heeft het plangebied voor de aangetroffen soort(en)?
3. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de beschermde soort(en) die gebruikmaken van het plangebied?
4. Welke mitigerende en compenserende maatregelen dienen te worden uitgevoerd?
5. Is het noodzakelijk een ontheffing op de Omgevingswet aan te vragen?

Indien compenserende maatregelen noodzakelijk zijn om de schade aan beschermde soorten te compenseren, dient (ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag) een activiteitenplan te worden opgesteld. In dit activiteitenplan worden de compenserende maatregelen nauwkeurig beschreven.

2. Wettelijk kader

2.1 Omgevingswet

Sinds 1 januari 2024 is in de Omgevingswet de bescherming van dier- en plantensoorten en van habitattypen in Nederland geregeld. Voorheen was dit geregeld in de Wet natuurbescherming. Hierbij moet een splitsing gemaakt worden tussen flora- fauna-activiteiten (soortenbescherming) en Natura 2000-activiteiten (gebiedsbescherming). Daarnaast kent de Omgevingswet regels voor het vellen van houtopstanden.

Om een ontheffingsaanvraag in behandeling te nemen, dient het onderzoek aan goedgekeurde voorwaarden (o.a. ten aanzien van methode, intensiteit, periode, tijd tussen onderzoekmomenten) te voldoen. Enkel als het onderzoek volgens deze voorwaarden uitgevoerd is, kan volgens de wetgever een goed onderbouwde uitspraak gedaan worden over;

- de aanwezigheid van beschermde soorten;
- de functie van een gebied of onderdelen binnen een gebied voor deze soorten;
- het belang van een gebied of onderdelen binnen een gebied voor aanwezige beschermde soorten;
- de effecten van plannen op deze soorten;
- de keuze voor te nemen (mitigerende- en/of compenserende) maatregelen.

De voorwaarden waaraan onderzoek moet voldoen, staan beschreven in de kennisdocumenten die in opdracht van de wetgever door BIJ12 opgesteld zijn en de inventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus. Onderzoeken die niet volgens deze voorwaarden uitgevoerd zijn, kunnen volgens het bevoegd gezag geen basis en onderbouwing vormen van ontheffingsaanvragen en aanvragen zullen om die reden afgewezen worden. BNL advies werkt volgens bovengenoemde kennisdocumenten en inventarisatieprotocollen.

2.1.1 Gebiedsbescherming

De Ow richt zich met de bescherming van natuurgebieden en hun bijzondere natuurwaarden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden.

Voor deze kwalificerende waarden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Projecten, plannen en andere handelingen die nadelige effecten hebben op één of meerdere instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, zijn vergunningplichtig of moeten de goedkeuring -een “bestuurlijk oordeel”- van het bevoegd gezag hebben (in veel gevallen zijn dit Gedeputeerde Staten en in andere gevallen is dit de minister van Economische Zaken). Zij oordelen dan of een vergunning nodig is. Of deze goedkeuring wordt gegeven, is afhankelijk van de uitkomst van de zogenaamde habitattoets.

Uit de habitattoets kunnen drie mogelijkheden volgen:

- Er is zeker geen nadelig effect. In dit geval is er geen vergunning nodig in het kader van de Wet natuurbescherming;

- Er is sprake van een nadelig effect in de vorm van verstoring, maar dit is niet significant en er is geen sprake van verslechtering van aangewezen habitats. Hieruit volgt dat een vergunningaanvraag niet aan de orde is. Wel is een bestuurlijk oordeel van het bevoegd gezag nodig;
- Er is sprake van een mogelijk significant nadelig effect in de vorm van verstoring en/of er is sprake van verslechtering van aangewezen habitats. In dit geval dient een passende beoordeling opgesteld te worden en is een vergunning nodig;

Een ‘passende beoordeling’ is een rapport waarin (de zo exact mogelijke omvang van) de effecten, afzonderlijk of in combinatie met andere activiteiten, van een plan, project of handeling op een Natura 2000-gebied beschreven staan. Deze nadelige effecten worden in relatie tot de instandhoudingsdoelen bepaald. Indien uit de passende beoordeling volgt dat er significant nadelige gevolgen op zullen treden, moeten de plannen getoetst worden aan de zogenaamde ADC-criteria;

1. Zijn er Alternatieven?
2. Is er sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang?
3. Zijn er Compenserende maatregelen voorzien?

Wanneer er een alternatief bestaat voor de voorgenomen plannen dat niet tot significant nadelige effecten op instandhoudingsdoelstellingen leidt, moet dit alternatief gekozen worden. De ecologische belangen hebben in dit geval voorrang op economische belangen. Wanneer er geen alternatieven voorhanden zijn, er sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang en/of er voldoende compenserende maatregelen getroffen worden, kan een vergunning voor de voorgenomen plannen verleend worden.

2.1.2 Soortenbescherming

De Ow onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes voor dier- en plantensoorten, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Vooral de artikelen 11.34 Bal Vogelrichtlijn, 11.46 Bal Habitatrichtlijnsoorten, en 11.34 Bal Andere soorten zijn belangrijk in het kader van flora- en faunaonderzoek bij onder andere ruimtelijke ontwikkelingen (zie tabel 1).

Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 bal). Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen.

Tabel 1. Soortenbescherming en verbodsbepalingen.

Beschermingsregime soorten Artikel 11.38 Bal Vogelrichtlijn	Beschermingsregime soorten Artikel 11.46 Bal Habitatrichtlijn	Beschermingsregime soorten Artikel 11.55 Bal Andere soorten
Lid 1a: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen	Lid 1a: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Lid 1: Onverminderd artikel 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g, is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet: <u>a</u> : opzettelijk te doden of te vangen; <u>b</u> : de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, <u>c</u> : vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Lid 1b: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Lid 1b: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	
Lid 1c: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.	Lid 1c: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Lid 2: De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.
Lid 1d: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.	Lid 1d: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.	
Lid 3: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Lid 3: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	

2.2 Ontheffing

Wanneer één of meerdere verbodsbepalingen van toepassing zijn voor de voorgenomen activiteit, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen wordt voor soorten uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn alleen verleend wanneer voldaan wordt aan elk van de volgende voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- De ontheffing is nodig:
 - a) In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - of b) In het belang van een dwingende reden van groot openbaar belang;
 - of c) In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor vogels kan echter geen beroep gedaan worden op belang b “dwingende reden van groot openbaar belang”. Wanneer overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden door het treffen van mitigerende maatregelen, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Bij de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Ow zijn een activiteitenplan en -in sommige gevallen- een compensatieplan noodzakelijk. Hierin staan de bevindingen uit de flora- en faunatoets vermeld en worden maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om ervoor te zorgen dat de nadelige effecten op beschermde plant- en diersoorten in en binnen de invloedssfeer van de activiteit zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel te beperken of, in het geval van een compensatieplan, te compenseren.

Overige soorten

Voor de soorten uit deze categorie geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen mits een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit. Indien aantoonbaar gewerkt kan worden volgens een dergelijke gedragscode, hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden voor het overtreden van één of meerdere verbodsbepalingen van de Ow. Indien er geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit of het niet mogelijk is om volgens een dergelijke gedragscode te werken, dient bij overtreding van verbodsbepalingen wel een ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffing kan voor deze soorten echter op grond van meer belangen verleend worden dan het geval is voor de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

Zorgplicht

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermde soorten) de zorgplicht uit de Omgevingswet. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Binnen de Ow is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Daarnaast kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”.

Natuurwaarden van het NNN worden afgemeten aan doelsoorten. Het is belangrijk dat verlies van en winst aan belangrijke natuurwaarden hieraan worden afgemeten.

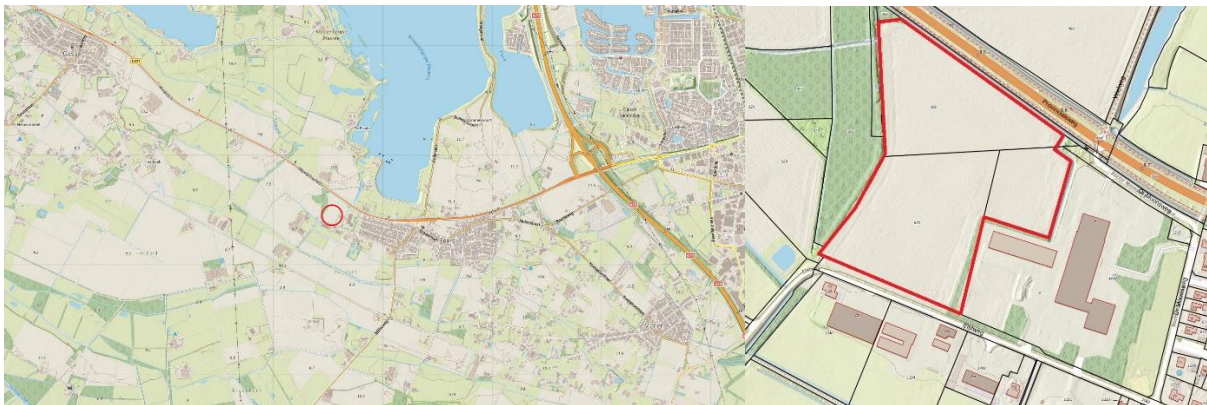
Ruimtelijke ingrepen moeten vooraf worden getoetst op hun effect op het areaal, de samenhang en de kwaliteit van het NNN. Ingrepen die geen significant negatief effect op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN hebben, kunnen in principe doorgang vinden. Als echter het tegenovergestelde geldt, hangt doorgang van de plannen onder meer af van het belang van de plannen en van de mogelijkheden voor mitigatie en compensatie. Hierbij geldt het 'Nee, tenzij-regime'. Per saldo dient de kwaliteit en/of kwantiteit van het NNN te verbeteren. Waar Natura 2000 -gebieden met het NNN overlappen, blijft ook het NNN-regime gelden.

3. Omschrijving plangebied en Voorgenomen ontwikkeling

3.1 Algemeen

Het plangebied is westelijk gelegen van het dorp Beers, gemeente Land van Cuijk. De kavel waarop de ontwikkeling plaats gaat vinden is momenteel in gebruik als akkerland. Aangrenzend zijn een klein bosje (westelijk) en een voormalig KI station/ museum aanwezig.

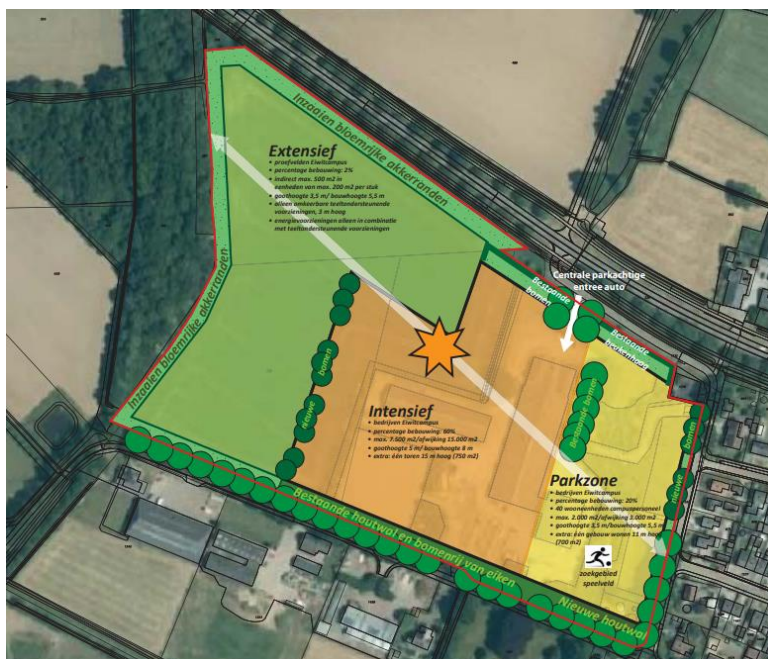
Het plangebied en de onderzochte omliggende gronden, zijn in afbeelding 1 weergegeven. De ontwikkeling omvat perceelnummers 359, 623 en 1219.

Figuur 1: Locatie van het plangebied. Bron: Kadviewer.map5.nl.

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

Het is de bedoeling het westelijke deel van het plangebied in te gaan richten als proefvelden met daarop semi-permanente bebouwingen. De locaties van deze bebouwingen zijn onbepaald en afhankelijk van de aan de gang zijnde proeven en de indeling van de proefvelden.

Figuur 1: De voorgenomen ontwikkeling.

4. Methode

4.1 Das

In het kader van de Omgevingswet is er aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aan- of afwezigheid van dassen binnen het plangebied als functionele leefomgeving voor deze soorten.

Het verdiepend onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen uit het kennisdocument das van BIJ12 en expert judgement.

Om de functionaliteit voor dassen van het gebied te bepalen, is het van belang om eerst vast te stellen of er dassen het gebied binnen komen. Het is bekend bij de eigenaar van de gronden en bij de Dassenwerkgroep Brabant dat er zich in het westelijk gelegen bosje een dassenburcht bevindt. Daarom is er gekozen voor een veldonderzoek ter plaatse, om een beeld te krijgen van de bestaande rust- en verblijfplaatsen, de habitatfuncties en looproutes van de aanwezige dassen en wat het mogelijke effect van de geplande activiteiten op deze dassen is.

Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd door 5.1.2e en 5.1.2e op 20 december 2024. Dit onderzoek kan het hele jaar plaatsvinden.

Tijdens het veldonderzoek is o.a. gezocht naar burchten, graafoactiviteiten, mestputjes, wissels, haar aan puntdraad en pootafdrukken van dassen.

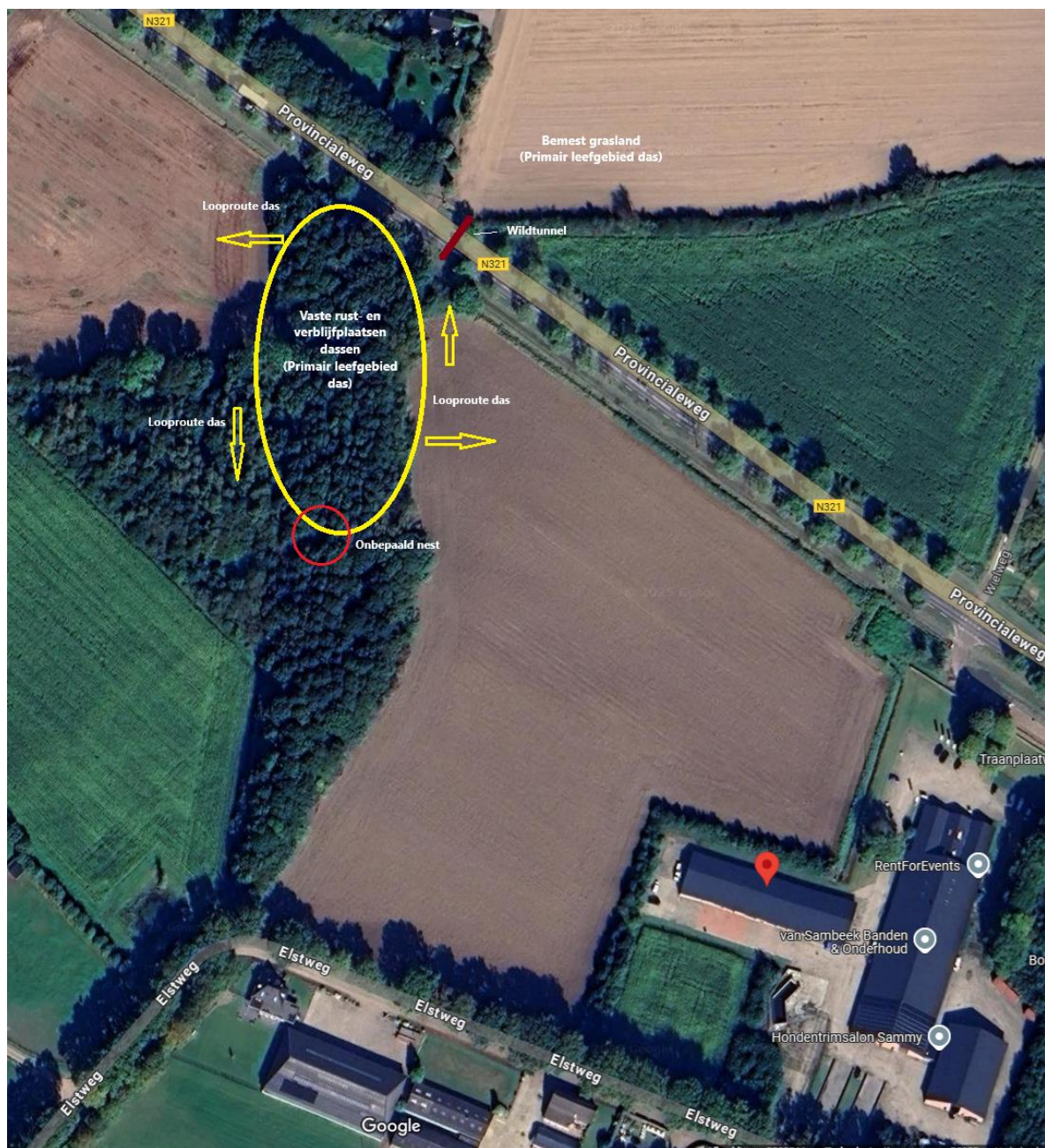
5. Veldonderzoek en effectanalyse

5.1 Resultaten en conclusies veldonderzoek

Tijdens het veldonderzoek zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van dassen aangetroffen, er zijn ongeveer 15 pijpen aangetroffen, voornamelijk in het noordelijke deel van het westelijk gelegen bosje. Ook zijn er in het bosje mestputjes, pootafdrukken en recente graafactiviteiten vastgelegd. In de wildtunnel, onder de N321, zijn pootafdrukken van dassen aangetroffen.

Figuur 3: Pootafdrukken, mestputje, wissels en burchten van dassen. Bron: BNL advies

Figuur 4: Bestaande situatie. Bron: BNLadvies

6. Gebiedsfunctie, effectanalyse en maatregelen

6.1 Das

De gebiedsfunctie van het plangebied, voor dassen, is secundair leefgebied. Het bestaat uit een akker welke jaarlijks bewerkt en ingezaaid wordt met een akkerbouwgewas. Het gebied wordt mogelijk gedurende het jaar, bij aanwezigheid van geschikt gewas, gebruikt als foerageergebied.

De geplande ingebruikname van het gebied als proefvelden met semi-permanente bebouwingen heeft naar verwachting een minimaal negatief effect op deze soort, wanneer maatregelen getroffen worden om de effecten te verzachten/ weg te nemen. Ook is bepaald dat ten noorden van de N321 bemeste graslanden (primair leefgebied) aanwezig waarnaar de duidelijke wissels leiden (via wildtunnel onder N321). Bemest grasland is primair leefgebied voor de das.

Eventuele verstoring, visueel en door geluid, van het primaire leefgebied, door activiteiten op de toekomstige proefvelden kan voorkomen worden door een groene ‘bufferzone’ aan te leggen tussen het bosje en de proefvelden met de aanleg van een hoogstamfruitgaard in de noordhoek van de akker, met een strook bemest grasland. Het landschapsplan en aan te planten soorten hoogstamfruitbomen t.b.v. de das is bijgevoegd als bijlage 1.

De geplande semi-permanente bebouwing, welke per proefveld verschilt en voor welke nog geen locatie bepaald is, dient zo ver mogelijk, buiten de bebouwingvrije zone op de proefvelden geplaatst te worden. Deze aangewezen bebouwingvrije zone is 50 meter van de dichtstbijzijnde dassenpijp (zie figuur 5). Dit om een acceptabele afstand te bewaren tussen bebouwingen en leefgebied van dassen (Figuur 5).

Er mogen geen graafactiviteiten binnen 20 meter van de dichtstbijzijnde pijp plaatsvinden.

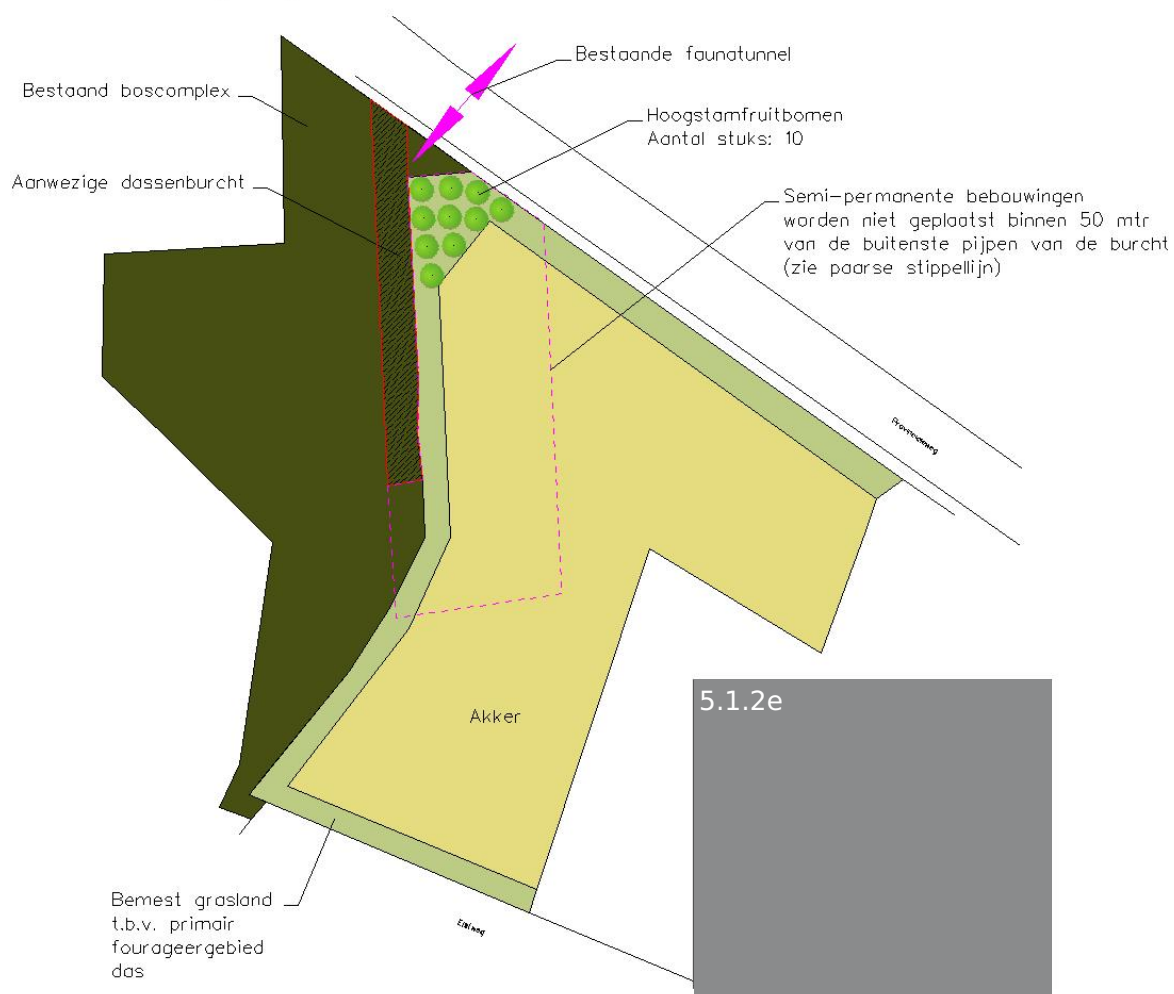
6.2 Overige soorten

Er is tijdens het veldonderzoek een onbepaald nest aangetroffen. Verdiepend onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten zal later, in het broedseizoen, uitgevoerd worden.

6.3 Zorgplicht

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermde) de specifieke zorgplicht.

Landschapsplan t.b.v. de das

Figuur 5: Uitsnede landschapsplan t.b.v. de das. Bron: BNL advies.

7. Conclusie

Het plangebied is een secundair foerageergebied voor de das. Wanneer de te realiseren semi-permanente bebouwing wordt gecompenseerd in primair foerageergebied door het aanleggen van een kruidenrijke rand en een hoogstamfruitgaard en er mogen geen graafwerkzaamheden plaatsvinden binnen 20 m1 van de buitenste pijpen van de burcht. Wanneer voldaan wordt aan de gestelde eisen binnen dit plan, worden nadelige effecten op de das niet verwacht.

Tijdens de werkzaamheden blijft te allen tijde de zorgplicht van kracht en bij een veranderende situatie dient altijd een ecooloog ingeschakeld te worden.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben, verblijf ik.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ecoloog BNL advies

5.1.2e

07-02-2024

Bijlage 1: Landschapsplan t.b.v. de das

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 11, 15, 16